

Nr 372

Av herrar **Senander** och **Holmberg**, om inrättande av ytterligare förste tulluppsyningsmanstjänster.

Under ifrågavarande punkt har generaltullstyrelsen föreslagit inrättande av bland andra 25 förste tulluppsyningsmanstjänster i Ca 15. Hela kostnaden härför skulle belöpa sig till 61 350 kronor. Departementschefen har emellertid prutat ned antalet sådana tjänster till 10. Som motivering för nedprutningen anför departementschefen:

»Jag finner vidare motiverat att ett antal nya förste tulluppsyningsmanstjänster i Ca 15 inrättas för sådan personal, som tages i anspråk för mera kvalificerade bevakningsuppgifter. Utan att därmed taga ställning till det totala antal sådana tjänster, som ytterligare må kunna ifrågakomma, kan jag för nästa budgetår inte tillstyrka ett högre antal än tio.»

Departementschefen har sålunda utan närmare sakmotivering och tydligen endast i besparingssyfte företagit nedprutningen.

Mot departementschefens ståndpunkt bör ställas den starka motivering som presterats av generaltullstyrelsen, tulldirektionen i Göteborg samt av därvarande avdelning av Svenska tullmannaförbundet.

Generaltullstyrelsen anför:

»Vid den allmänna tjänsteförteckningsrevisionen inrättades en ny tjänstegrad, Ca 15, för bevakningsmän, som på grund av beprövad duglighet lämpar sig för mera kvalificerade bevakningsuppgifter och behöver tagas i anspråk för företrädesvis dylika uppgifter. Vid lokaltullförvaltningen finns sådana tjänster med benämningen förste tulluppsyningsman. Trafikstegringen i förening med de organisatoriska åtgärder, som vidtagits för att undvika ökning av personalstyrkan, har medfört en viss förskjutning av arbetsmängden från de enklare och mera rutinartade göromålen till göromål av mera kvalificerat slag. Styrelsen har funnit en ökning av förste tulluppsyningsmännens antal vara ur tjänstesynpunkt behövlig. En dylik ökning får också anses stå i god överensstämmelse med grunderna för den nya gradens inrättande.»

Så långt generaltullstyrelsen. Med den kännedom man har om denna styrelse är det uppenbart att dess hemställan i detta avseende grundats på ett noggrant övervägande. Styrelsen förklarar 25 tjänster vara ur »tjänstesynpunkt behövliga». Det förtjänar erinras om att redan dess krav innebär en kraftig prutning på de lokala tullmyndigheternas äskanden. Generaltullstyrelsens hemställan är därför säkerligen i knappaste laget.

Tulldirektionen i Göteborg har anfört i saken:

»Trafiken vid centraltullkammaren har under de senaste åren varit i oavbrutet stigande. Sålunda var under budgetåren 1951/52, 1952/53 och 1953/54

den totala debiterade uppbörden kronor resp. 134 922 332: —, 140 356 936: —, 158 058 187: —. Härav utgjorde tullmedel kronor 79 796 805: —, 80 047 331 och 91 864 340: — under resp. budgetår. Även under innevarande år har ökningen fortsatt i det att för tiden juli 1954—april 1955 den totala uppbörden utgjorde kronor 153 275 465: —, varav tullmedel kronor 88 910 526: — mot kronor 130 419 929: — resp. kronor 76 081 930: — för motsvarande tid under budgetåret 1953/54. Trafikökningen avspeglar sig även i en uppgång av antalet varuanmälningar till direkt förtullning under de senaste åren. Dessa utgjorde per kalenderår för samtliga tullavdelningar utom posttullavdelningen 128 677 år 1952, 157 012 år 1953 och 182 955 år 1954.

Under de senaste åren har en betydande utbyggnad av Göteborgs hamn ägt rum, vilken utbyggnad alltjämt fortsätter. Sålunda har den nya tilläggsplatsen för fredrikshamnslinjen iordningsställt, varvid denna linjes kapacitet på grund av insättande av ett större fartyg avsevärt ökats i fråga om transport av både passagerare och gods. För hamnens utbyggnad pågå arbeten för en betydande utvidgning av oljehamnen och för en förlängning av Majnabbehamnen österut mot fiskhamnen, där ett nytt varuskjul i flera våningar, avsett i första hand för amerikatrafiken skall byggas. Ytterligare utbyggnad av Lundbyhamnen torde komma att snart påbörjas. Två nya varuskjul i sistnämnda hamn beräknas kunna tagas i bruk under första halvåret 1956. Även på längre sikt föreligger planer på ytterligare betydande hamnutbyggnader.

Trafikökningen kan sålunda väntas fortsätta. Någon särskild anledning att förutse ett avbrytande av denna utveckling föreligger ej. Direktionen avser dock att liksom hittills söka möta det ökade arbetet på olika områden framför allt genom en fortgående rationaliseringsverksamhet. Direktionen har vid bedömandet av såväl behovet av nya tjänster som av det berättigade i att vissa tjänster uppflyttas i lönegrad iakttagit ytterlig moderation och endast föreslagit vad som synes direktionen oundgängligen nödvändigt.»

»För varje fartyg, som lossar styckegods i tullhamnen, utses bland å respektive avdelning för lossningsbevakning posterade tulluppsyningsmän en s. k. förste man, vilken har att svara för godsavprickningen vid fartyget, ombesörja kollationering och eventuella utredningar samt avge lossningsattest. Uppdraget tilldelas vederbörande i tur och ordning enligt rundgångssystem. Förste man deltagar själv i godsavprickningen. En nackdel med systemet har varit, att vederbörande förste man på grund av nya lossningsuppdrag å andra delar av avdelningens område ofta ej hunnit med erforderliga utredningar inom rimlig tid, varigenom resultatet av uppräknningen blivit osäkert och avgivandet av lossningsattest försenats. Prov ha pågått sedan juli månad 1954 vid tre tjänsteställen med fast postering för en förste man vid varje tjänsteställe, vardera omfattande ett flertal kajplatser. Erfarenheterna av dessa prov ha varit goda. Den fast avdelade förste mannen får stor rutin i arbetet och en värdefull kännedom om det gods, som brukar förekomma inom hans område. Det har också kunnat konstateras att arbetet med uppräkning av gods vinner såväl i säkerhet som i snabbhet genom systemet med fasta förste män. Med hänsyn härtill har direktionen för avsikt att indela tullhamnen i tolv lossningsområden med en förste man i varje. Denne skall ha att svara för godsavprickningen å inom hans område liggande styckegods-båtar samt att själv utföra i samband därmed stående utredningar och avgiva lossningsattest. Enligt anvisningarna till 121 § tjänstgöringsreglementet bör

såsom 'förste man' vid lossning av styckegods i första hand avses förste tulluppsyningsmän. Av de femtio förste tulluppsyningsmän, som centraltullkammaren nu disponerar, torde åtminstone tills vidare fyra kunna avdelas för dylikt lossningsarbete, varför åtta nya förste tulluppsyningsmanstjänster böra tillföras centraltullkammaren.»

Tulldirektionen i Göteborg kan, såsom framgår av dess yttrande, visa på en storlagen ökning av trafiken i Göteborgs hamn och en därmed följande ständig stegring av tullintäkterna. Trots långt drivna rationaliseringsåtgärder har personalstyrkan i bevakningstjänst inte lyckats klara sina tjänsteuppgifter på ett i allo tillfredsställande sätt. Särskilt är detta fallet med de grupper som har att befatta sig med kontrollen och redovisningen av den ständigt ökade styckegodsmängden, särskilt då förste uppsyningsmännen, som handhar ledningen av detta ur tullkontrollsynpunkt ytterst viktiga arbete. När därför tulldirektionen enbart för Göteborgs vidkommande begär 8 nya förste uppsyningsmanstjänster, så är detta mer än väl motiverat av den starka trafikökningen i Göteborgs hamn.

Skulle emellertid departementschefens förslag om enbart 10 sådana tjänster vinna riksdagens bifall, så förstår var och en, att, då detta antal skall fördelas över hela landet, Stockholm inberäknat, så blir det icke mycket över till Göteborg.

Tullmannaförbundets avdelning i Göteborg uttalar i sitt yttrande till förbundsstyrelsen:

»Den nuvarande lossningsrutinen fungerar icke helt tillfredsställande. Attestskrivning, utredning och kontroll av lossat styckegods medhinner ej av de lossande tulluppsyningsmännen, utan dessa arbetsuppgifter måste ofta skjutas på framtiden.

För att eliminera detta mindre goda förhållande har avdelningsstyrelsen haft överläggningar med härvarande lokalmyndighet, vid vilka dryftats en uppdelning av hamnområdet i sektioner. Inom varje sådan sektion skulle en förste tulluppsyningsman placeras, vilken fick som uppgift att i första hand ansvara för inom sektionen förekommande styckegodslossning med därtill hörande attestskrivning, utredning och andra hithörande arbetsuppgifter. På vissa kajsträckor har sådan tjänstgöring förekommit på prov. Resultatet härav har varit tillfredsställande.

Tulldirektionen har utarbetat ett förslag i ärendet, vilket varit förmål för behandling å avdelningens kvartalsmöte i maj månad. I princip anslöt sig mötet till förslaget, ehuru man icke band sig för detsamma i förefintligt skick utan uppdrog åt avdelningsstyrelsen att med lokalmyndigheten diskutera vissa detaljer i förslaget. Ett villkor för ett accepterande var dock att så många ftu.-tjänster tillsattes att å varje sektion placeras en dylik tjänst.

Vi föreslår därför att förbundsstyrelsen i sitt yttrande till statförslaget kräver att 15 förste tulluppsyningsmanstjänster nyinrättas för att handhava sagda arbetsuppgifter.»

Härav framgår, att den organisation, som kanske bäst av alla känner till »var skon klämmer», ansett sig böra kräva 15 förste tulluppsyningsmans-

tjänster enbart för Göteborg. Avdelningens argumentation kan icke utan vidare avvisas. För att få ut mesta möjliga av arbetet med kontrollen och redovisningen av styckegodset och åstadkomma mesta möjliga grad av effektivitet i dessa avseenden har, såsom framgår av avdelningens skrivelse, en uppökning träffats med tulldirektionen i Göteborg om en uppdelning av hamnområdet i sektioner. Inom varje sådan sektion skulle en förste uppsyningsman placeras och där ansvara för de många viktiga förrättningar som sammanhänger med kontrollen och redovisningen av styckegodslasterna.

Emellertid har antalet förste tulluppsyningsmän visat sig vara otillräckligt för ändamålet. Skulle behovet fyllas, erfordras 15 nya förste tulluppsyningsmanstjänster. Detta enbart för Göteborg. Säkert föreligger liknande behov på en hel del andra tullplatser, varför det av departementschefen föreslagna antalet av 10 sådana tjänster icke ens tillnärmelsevis svarar mot behovet.

Det vore orimligt om kostnadsskäl i detta fall skulle få hindra en effektiv tullkontroll. Skillnaden mellan generaltullstyrelsens och departementschefens förslag är endast 36 810 kronor.

Då den ansvariga verksstyrelsen, efter yttranden från lokala myndigheter, känt sig nödsakad att föreslå ett större antal av här ifrågavarande tjänster än vad som föreslagits av Kungl. Maj: t hemställes

att riksdagen måtte besluta, att vid behandling av sjunde huvudtiteln bifalla vad generaltullstyrelsen under punkt 34 (2. Tullverket) yrkat beträffande inrättande av nya förste tulluppsyningsmanstjänster, nämligen 25 sådana tjänster.

Stockholm i januari 1956

Knut Senander

Helmer Holmberg